

سوختگی برگ گندم

PTMP/SK/R&D/A/ Wheat leaf blight01 /20012022

مقدمه

سوختگی برگ گندم یکی از مخرب‌ترین بیماری‌ها برگ‌گی گندم است. اثر بیماری روی تولید گندم نگرانی جدی تولیدکنندگان در مناطق گرم با میزان بارندگی بالا است. در صورت بروز اپیدمی‌های شدید کاهش محصول بین ۲۵ تا ۵۰ درصد گزارش شده است.

قارچ عامل بیماری بیشتر جنس *Septoria* به عنوان شکل غیرجنسی عامل بیماری معرفی شده بود. اما در سال ۲۰۱۱ شکل غیرجنسی به جنس *Zymoseptoria* منتقل شد. شکل جنسی عامل بیماری قارچی به نام *MycosphaerellaT, graminicola (fuckel) J. Schrot* می‌باشد.

علائم بیماری

بروز نواحی کلروتیک در برگ‌های پایین‌تر از اولین علائم مشهود بیماری است. این نواحی به سرعت توسعه پیدا می‌کنند و تبدیل به لکه‌های نکروتیک به رنگ قهوه‌ای روشن می‌گردند. اگر شرایط محیطی مطلوب باشد، لکه‌های نکروتیک به هم متصل شده و بافت برگ به رنگ خاکستری روشن در می‌آید. پیکنیده‌های روشن تا قهوه‌ای تیره درون لکه‌های نکروتیک ایجاد می‌گردند.

بقایای آلوده منبع اولیه زادمایه برای بروز بیماری هستند. پیکنیدیوسپورها در طول دوره خیس‌شدگی تولید می‌شوند و به وسیله نیروی ضربه‌ای باران پراکنده می‌شوند. حرکت کنیدی‌ها از بقایای گیاهی به برگ‌های پایین‌تر و سپس به برگ‌های بالاتر صورت می‌پذیرد. همچنین حرکت افقی نیز از برگ‌گی به برگ دیگر می‌تواند اتفاق بیافتد. رطوبت نسبی بالا بعد از آلودگی اولیه برای تشکیل پیکنیده‌ها و توسعه علائم ضروری می‌باشد. علائم اولیه در گندم روی برگ‌های پایین‌تر نزدیک سطح خاک ظاهر می‌شود. بعد از خروج برگ پرچم، شدت بیماری به سرعت افزایش یافته و تحت شرایط مطلوب، علائم بیماری ۲۵ تا ۳۵ روز بعد از ظهور سنبله مشاهده می‌شود.

سوختگی برگ گندم

PTMP/SK/R&D/A/ Wheat leaf blight01 /20012022

شکل ۱- بیماری سوختگی برگ گندم

دامنه میزبانی

ارزیابی واکنش گندم‌های دیپلوئید، تتراپلوئید و هگزاپلوئید نسبت به بیماری نشان داده است که گندم‌های دیپلوئید و تتراپلوئید از گندم‌های هگزاپلوئید مقاوم‌تر هستند.

مبارزه

- کشت ارقام مقاوم مانند سیمره، کرخه و یاواروس و یا ارقام نیمه مقاوم مانند: چمران و زاگرس

- تناوب زراعی

- پرهیز از زود کاشتی در مزارع آلوده

- اقدام به سمپاشی در صورت مشاهده بیماری با سموم گروه آزول‌ها مانند پروپیکونازول، دیفنوکونازول و..

توصیه‌های فنی

علاوه بر مواردی که در بخش مبارزه با بیماری گفته شد. از بین بردن بقایای گیاهی در کاهش بیماری‌های که در کاه و کلش زنده می‌مانند و شرایط سخت را می‌گذرانند مهم است. آیش یکساله نیز بدلیل عدم وجود میزبان اصلی در اینگونه بیماری‌ها نیز در کاهش بیماری و جلوگیری از طغیان آن موثر است. در بیماری‌های برگ‌گی گندم نظیر بیماری سوختگی برگ گندم میزان کود ازته رابطه مستقیمی با بیماری دارد بطوری که مصرف زیاد کود ازته بیماری را افزایش می‌دهد بنابراین در مصرف کود ازته دقت شود. علاوه بر قارچکش‌های

سوختگی برگ گندم

PTMP/SK/R&D/A/ Wheat leaf blight01 /20012022

که گفته شد در مزارع آلوده یک نوبت سمپاشی با قارچکش‌های چون تیلت، فالکن و آمیسترا اکسترا در اواسط پنجه‌زنی و همزمان با مصرف علفکش‌ها توصیه می‌گردد.

منبع

اصلاحی، محمدرضا. (۱۳۹۸). بیماری سوختگی برگ گندم (ویژه طرح احیای اراضی خوزستان). خوزستان: مدیریت هماهنگی ترویج کشاورزی خوزستان

تعاونی پترو تمدن مهام پارس

